

MUSTIKKAMAAN HOITO-JAKEHITTÄMISSUUNNITELMAN LUONNONHOIDON OSIO

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ylläpitämän luontotietojärjestelmän mukaan suunnittelualueella on erilaisia luontoarvoja: geologisesti, kasvistollisesti ja linnustollisesti arvokkaita kohteita sekä metsä- ja lepakkoalueita. Kohteet on lueteltu alla.

Luontotietojärjestelmän luontokohteiden lisäksi rakennusvirasto on rajannut omissa inventoinneissaan lisää kohteita muiksi arvokkaiksi elinympäristöiksi ja ne ovat saaneet lisäksi C5-arvometsähoitoluokituksen.

LEPAKKOKOhteet HOPEASALMI (19/03)

Arvoluokka: II. Tärkeä lepakkoalue

SIJAINTI: Mustikkamaan ja Kulosaaren välinen salmi. Alueeseen liittyy Eugen Schaumanin puisto ympäristöineen ja sen itäpuoleinen lahti.

KUVAUS: Alueella on lepakoille soveliaita ruokailualueita, kuten pihapiirejä, teitä, kujia, pienvenesatamia, varjoisia rantoja ja sokkeloisia lahtia. Alueelta löytyy aina suojaisia saalistuspaikkoja, vaikka tuuli puhaltaisi miltä suunnalta tahansa. Ajoittain lepakkojen käyttämään alueeseen kuuluu Mustikkamaan eteläranta.

LAJIT: pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiiapat, korvayökkö

LISÄTIEDOT: Pystyyn kuivuneessa järeässä koivussa on ainakin vesisiippojen kolonia ja pohjanlepakoiden, mahdollisesti myös korvayökön piilopaikkoja. Vesisiippoja ja pohjanlepakoita havaittiin saalistamassa jokaisella tarkastuskerralla merialueella, joka ulottui Mustikkamaan sillalta Kulosaaren Casinolle ja Kluuviin asti.

PIILOPAIKKOJEN LUOMINEN: Kluuvin ylittävän sillan, Kulosaaren Casinon sillan ja Mustikkamaansillan alusrakenteisiin sijoitettavilla rakenteilla voisi lisätä piilopaikkoja alueen vesisiipoille.

ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet MUSTIKKAMAAN LÄNSIPÄÄ (8/90)

Arvoluokka: II. Huomattavan arvokas.

KUVAUS- JA LAJITIEDOT: Kohde koostuu pääosin kalliokoista ja niitä moniaalla verhoavista kedoista ja ketomaisista niityistä, joiden kasvisto on monipuolinen (mm. poikkeuksellisen runsaat mäkikuisma, mäkivirvilä ja mäkihorsma sekä karvaskallioinen, kevätkymsimö, pensaikkotatar, tannervihvilä, mäki- ja hietalemmikki, mäkikattara, kahtais- ja hakarasara, ketosilmäruoho, mäkikaura, ketotädyke, mäkiarho, ruotsinpitkäpalko, ketokeltto, keltamaite, orjanruusu). Merenrantakasvillisuutta edustavat etelärannan kivikkoinen merenrantaniitty, länsirannan pieni suojaisemman rannan merenrantaniitty (mm. runsaasti merenrantavierasta) ja luoteisrannan pieni hiekkaranta.

ARVOLUOKKA: II (Helsingissä erittäin uhanalainen laji kahtaissara). Lisäarvoina Helsingissä muuten huomionarvoiset lajit ketotädyke, mäkiarho, mäkihorsma ja

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNITELMAN
LUONONHOIDON OSIO 23.2.2015

mäkilemmikki sekä niittyjen laajuus, monipuolinen kasvilajisto ja näyttävyys "kukkaisketoina".

ARVON YLLÄPITO: Kohteen kallioniittyosien laajentaminen ja arvon säilyttäminen edellyttävät sopivia hoitotoimenpiteitä (olevan ja tulevan puuston raivaus, ajoittainen niitto).

RAJAUKSEN PÄIVITYS V. 2004: Rajausta on supistettu poistamalla kohteesta aiemman rajauksen itäosan metsäisiä alueita ja Korkeasaaren tarpeisiin rakennettujen paviljongin ja liikennepaikkojen alle jääneitä alueita. Toisaalta kohteeseen on pohjoisessa liitetty rannan puolella kallioniityn jatke ja saaren sisäosien puolella metsittynyttä niittyä, joka on vielä palautettavissa avoniittyjen jatkeeksi.

ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet
MUSTIKKAMAAN ITÄKÄRKI (10/90)

Arvoluokka: II. huomattavan arvokas.

Eteläosa on avointa, pohjoisosa niityttynyttä hiekkarantaa. Rannalla kasvaa Helsingin laajin merivihviläesiintymä.

ARVOLUOKKA: II (alueellisesti uhanalainen laji merivihvilä)

ARVON YLLÄPITO: Merivihvilän tulevaisuuden turvaamiseksi tulisi rannalta poistaa sinne asettuneita ja asettuvia kurturuusupensaita.

RAJAUKSEN PÄIVITYS V. 2004: Rajausta on supistettu poistamalla kohteesta pysäköintikentän rakentamisen takia arvonsa menettäneitä pohjoisosia (mm. aiemmin hieno hiekkaranta).

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE
SILOKALLIO, MUSTIKKAMAA (13-05)

Arvoluokka: 1. Suuri arvo.

Silokallioalue. Etenevän jäätikön jälkiä: uurteita, sirppimurroksia, pirstekaarteita, simpukkamurroksia. Sulavan jäätikön jälkiä: harvinaisen sileiksi kuluneita kohtia ja "hiidenkirkun alkuja".

Sijainti: Mustikkamaan länsiosan pohjois- ja luoteisrannan kalliot. Koko 1-5 m x 600 m (puhtaana pysyvä vesirajan kallio). Kohteessa on samalla nähtävissä erilaisia migmatiittirakenteita. Kalliolla on ikivanhoja laivojen kiinnitysrenkaita sekä kaiverruksia, joista vanhimmat ovat 1900-luvun alusta. Tila 8.9.2003 hyvä.

GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE
EKSOOTTISTEN KIVIEN LÄJITYSPAikka, ISOISÄNNIEMI (25-09)

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNITELMAN LUONONHOIDON OSIO 23.2.2015

Sijainti: Mustikkamaan länsirannan vanhan kivilaiturin lounaispuolella vesirajassa ja siitä ylöspäin muutamia metrejä. Saattaa jatkua nykyisen ulkoilutien alle. Kuvaus: Kasautuma Suomen geologialle vieraita kiviä: piikiveä eli limsiötä (esihistoriallinen työkalumateriaali ja historiallinen tulentekoväline), sedimenttistä kalkkikiveä, saviliusketta ja laavakiveä. Piikivet ovat kiiltäviksi hioutuneita ja pyöristyneitä. Kivien koko on pääosin 0,5-5 cm, myös joitakin 5-30 cm:n kappaleita. Painolasti on tiettävästi tuotu Saksasta, Tanskasta ja Englannista purjelaivoilla 1600- ja 1700-luvuilla. Luonnonkivien lisäksi painolastissa on tiiltä, lasia, keramiikkaa ja kivihiiltä. Vanha lasi on paksua ja sameaa. Korkeasaaren sillasta 100 m luoteeseen on vanha kivilouhos (6 m x 30 m), joka saattaa olla täkäläisen painolastikiven ottopaikka. Vastaavaa kiveä on murskattuna (2-10 cm) piikivikohteen koillispuolen rannoilla. Alueen koko: 2-10 m x 100 m (saattaa jatkua ulkoilutien alle ja mereen). Tila 9.9.2003 hyvä, joskin paikoin roskainen.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE MUSTIKKAMAAN ETELÄINEN RANTALEHTO (134/99)

Arvoluokka: II. Arvokas lintualue. Kohtalainen arvo

Sijainti: Mustikkamaan länsirannan vanhan kivilaiturin lounaispuolella vesirajassa ja siitä ylöspäin muutamia metrejä. Saattaa jatkua nykyisen ulkoilutien alle. Kuvaus: Kasautuma Suomen geologialle vieraita kiviä: piikiveä eli limsiötä (esihistoriallinen työkalumateriaali ja historiallinen tulentekoväline), sedimenttistä kalkkikiveä, saviliusketta ja laavakiveä. Piikivet ovat kiiltäviksi hioutuneita ja pyöristyneitä. Kivien koko on pääosin 0,5-5 cm, myös joitakin 5-30 cm:n kappaleita. Painolasti on tiettävästi tuotu Saksasta, Tanskasta ja Englannista purjelaivoilla 1600- ja 1700-luvuilla. Luonnonkivien lisäksi painolastissa on tiiltä, lasia, keramiikkaa ja kivihiiltä. Vanha lasi on paksua ja sameaa. Korkeasaaren sillasta 100 m luoteeseen on vanha kivilouhos (6 m x 30 m), joka saattaa olla täkäläisen painolastikiven ottopaikka. Vastaavaa kiveä on murskattuna (2-10 cm) piikivikohteen koillispuolen rannoilla. Alueen koko: 2-10 m x 100 m (saattaa jatkua ulkoilutien alle ja mereen). Tila 9.9.2003 hyvä, joskin paikoin roskainen.

Tervaleppävyöhyke puistomaisen alueen ja rannan välissä, ruovikoita, lepikon pohja märkä ja aluskasvillisuus runsasta ja rehevää.

AVAINTEKIJÄT: Tervaleppä, lahopuu, rehevä aluskasvillisuus.

PESIMÄLINNUSTO: Runsa peruslehtimetsälinnusto, lisäksi kultarinta, satakieli, luhtakerttunen, mustapääkerttu, mahdollisesti pikkutikka. Liejukana pesinyt satunnaisesti, lisäksi alueelta havaintoja pöllöistä ja tikoista.

LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE MUSTIKKAMAAN PUISTOMETSÄ (135/99)

Arvoluokka: III

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNITELMAN LUONONHOIDON OSIO 23.2.2015

Pääosin puustomainen lehtimetsäalue, jossa tiheitä pensaikkoja, pohjoisosassa kuivempaa, kallioista-mäntyvaltaista, rajautuu pohjois- ja itäpuoleltaan mäntyvaltaiseen sekametsään; kuvion luoteisnurkka haapa-koivumetsää.

AVAINTEKIJÄT: Sekapuusto, tiheet pensaikat, vanhat lehtipuut, niittyalueet.

PESIMÄLINNUSTO: Lehtimetsien ja pihojen peruslinnusto runsas, lisäksi satakieli, kultarinta, mustapääkerttu, punarinta erityisen runsas.

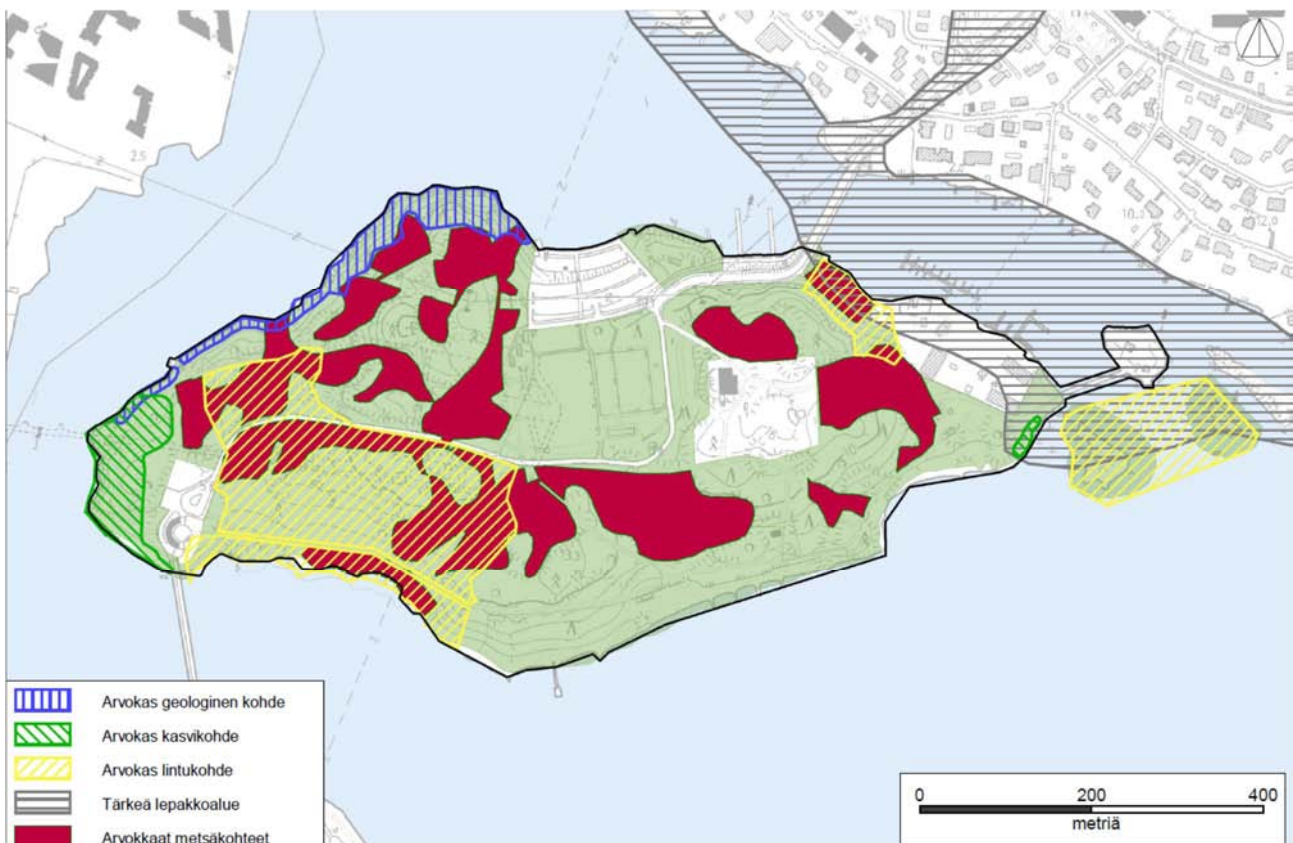
LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE MUSTIKKAMAAN TELAKAN LEHTO (136/99)

Arvoluokka: III.

Vanhoja koivuja ja tervaleppiä kasvava lehtoalue, rannassa ruoikkoa, aluskasvillisuus melko runsas.

AVAINTEKIJÄT: Vanhaa puustoa, lahoppua, lehtoa.

PESIMÄLINNUSTO: Kohtalaisen runsas lehtimetsien peruslinnusto, lisäksi kultarinta, mustapääkerttu ja mahdollisesti pikkutikka.

2.4 Käyttäjäkyselyn tulokset ja asukaspalaute

Järjestetään maastokysely keväällä/kesällä 2015 suunnitelmaluonnosta pohjana käyttäen. Kerro kartalla-palvelusta vastanneista suuri osa toivoi

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNITELMAN LUONONHOIDON OSIO 23.2.2015

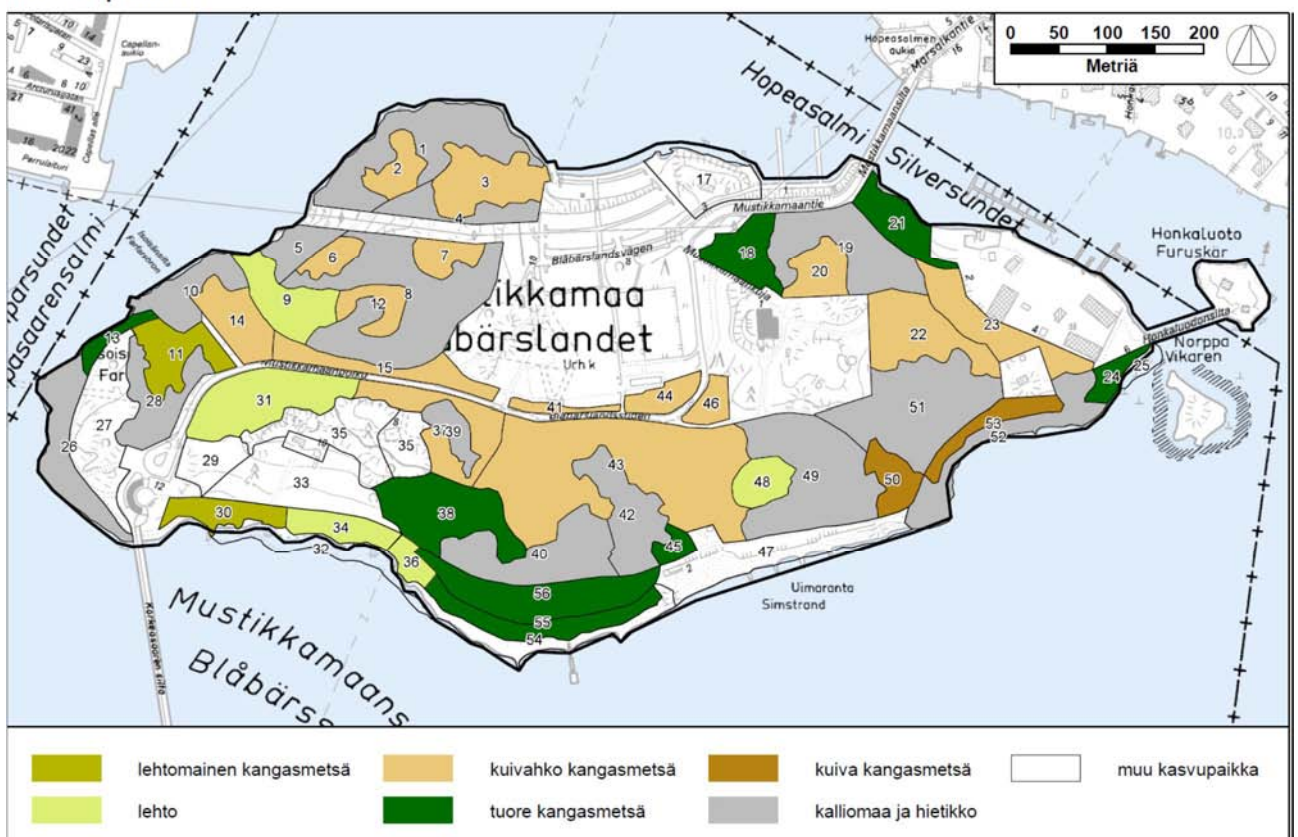
Mustikkamaan säilyvän mahdollisimman luonnonmukaisena alueena. Toisaalta osa vastanneista toivoi lisää hoitotöitä metsäalueille, erityisesti ryteikköjen, pusikkojen ja risukasojen poistoa. Vastanneet olivat myös huolissaan metsien kuluneisuudesta ja lisääntyvän käytön aiheuttamasta kulumisesta.

2.5.3 Luonnonhoidon alueet

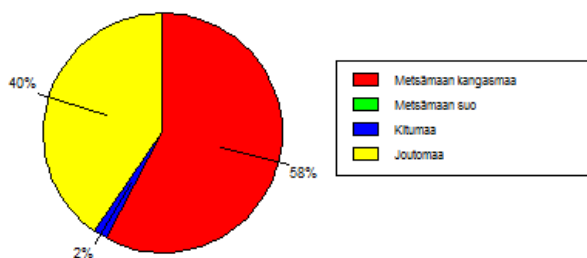
Kasvupaikat

Suunnittelualueen maaperä on karua. Alueesta 42 prosenttia on kalliokkoja. Metsämaan osuudesta vajaa viidennes (19 %) on joko lehtoja tai lehtomaisia kangkaita. Reilu viidennes (22 %) kasvullisesta metsämaasta on tuoretta kangasta. Peräti 60 prosenttia metsämaasta on kuivahkoja tai kuivia kangkaita.

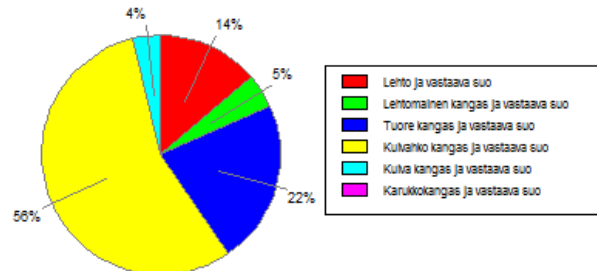
Kasvupaikat

Metsätalousmaa

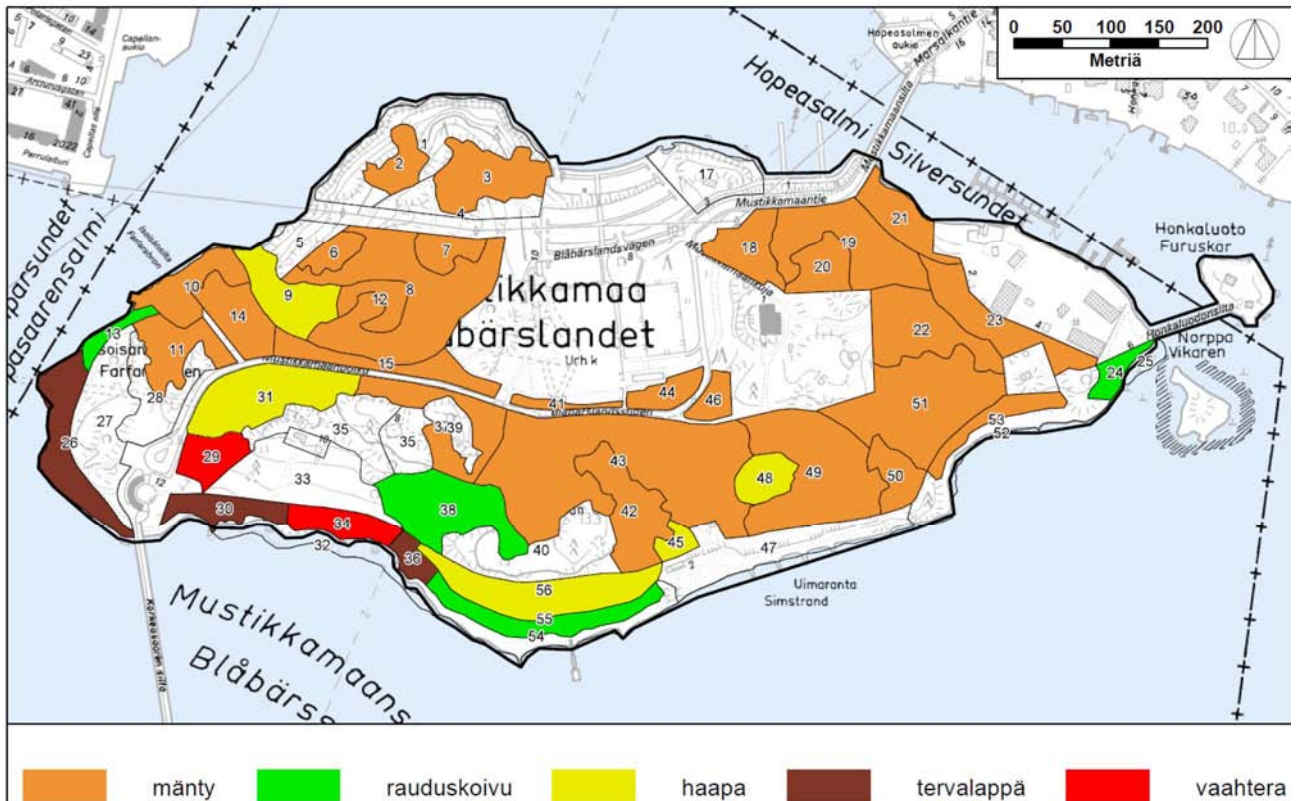
Metsämaan kasvupaikat

Puulajisuhteet

Suunnittelualueen metsäisten kuvioiden pääpuulajeista peräti 3/4-osaa (74 %) on mäntyvaltaisia kuvioita. Männyn jälkeen yleisin pääpuulaji on haapa, jota on pääpuuna 12 prosentilla. Koivu on pääpuulajina kolmanneksi yleisin, sitä on seitsemällä prosentilla alueen pinta-alasta. Neljänneksi yleisin (5 %) pääpuulaji alueella on tervaleppä. Tervaleppäkuviot painottuvat merenrantojen ja -lahtien tuntumaan. Edelleen kolme prosenttia alueen puustosta on jaloa lehtipuuta. Jalopuuvaltaiset kuviot ovat suurelta osin vaahteravaltaisia kuvioita.

Pääpuulajit

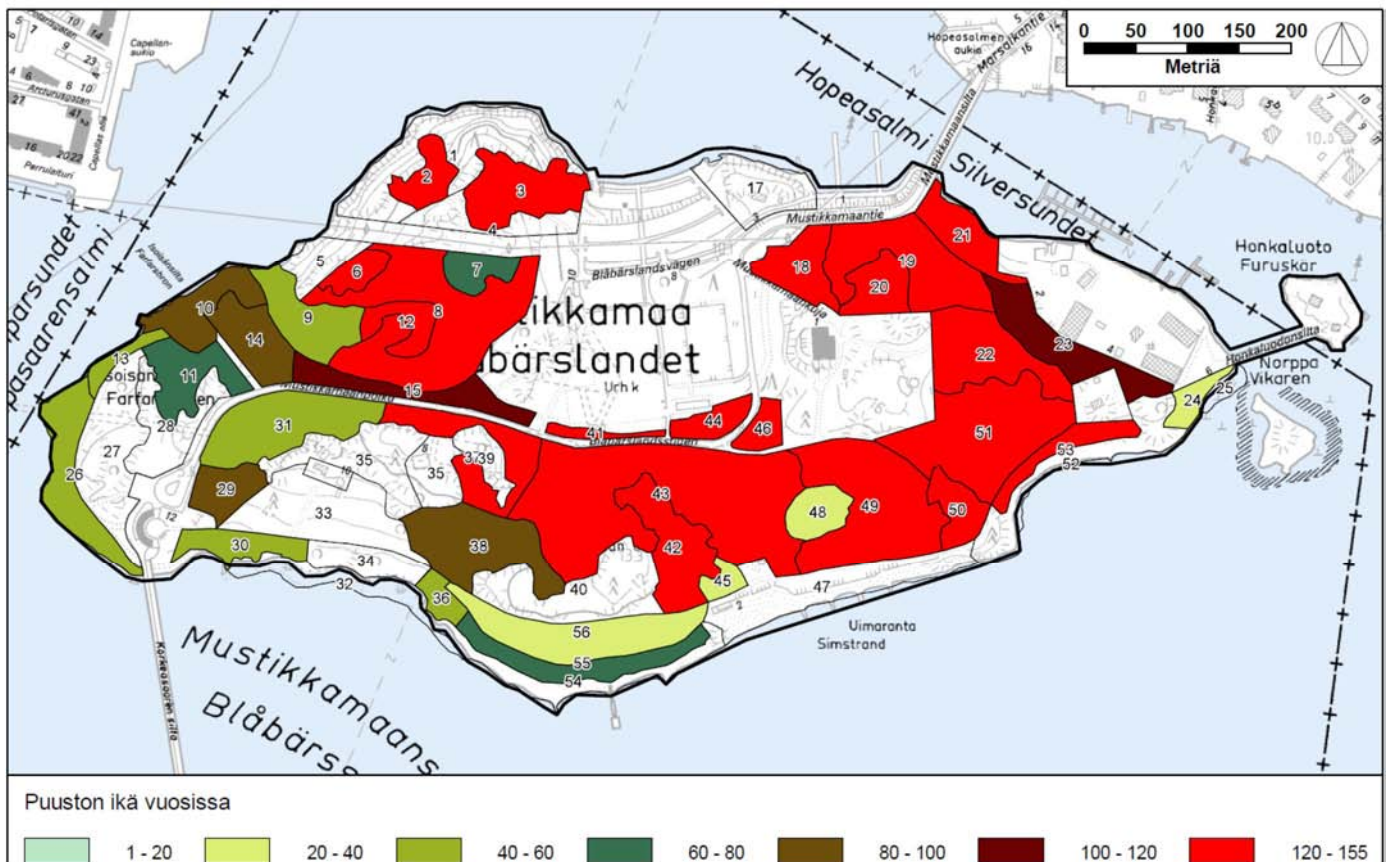

Puuston ikärakenne

Alueella ei ole yhtään 1-20 vuotiaita taimikoita ja pienpuustoja. Ikäryhmässä 21–40 on kuusi prosenttia alueen puustosta. Reilu kymmenes (12 %) metsistä on ikäluokassa 41–60 vuotta, nämä metsiköt ovat ns. varttuneita metsiä. Viisi prosenttia metsistä kuuluu ikäluokkaan 61–80 vuotta, eli ne ovat varttuneen ja vanhan metsän rajoilla. Ikäluokassa 81–100 vuotta on vajaa kymmenes (9 %). Peräti 2/3-osaa (67 %) alueen metsistä on yli sata vuotiaita.

Suunnittelualueen metsät ovat vanhempia kuin muualla Helsingissä. Metsien ikä painottuu ikäjakauman loppupäähän, eikä taimikoita tai nuoria metsiä ole. Metsät ovat muutamissa harvoissa kohdin kerroksellisia, eli vanhan tai varttuneen puustojakson alla kasvaa taimikerros ja/tai nuorta metsää.

Puuston ikäluokat

Ulkoilureittien varret ja kuluneisuus

Suunnittelualueella on jo nykyisellään melko kattava ja monipuolinen ulkoilureittiverkosto. Pääulkoilureitit yhdistävät alueen hyvin eri suuntiin. Piakkoin valmistuva kävelysilta Kalasatamaan tuo uuden käyttösuunnan ja käyttäjäjoukon saarelle.

Alueella on reilu kuusi kilometriä luonnonhoidon alueilla olevia ulkoilureittejä ja polkuja. Näistä suurin osa on hyvässä tai tyydyttävässä kunnossa. Ulkoilureitit ovat kohtuullisen hyvin valaistuja ja niillä on kohtuulliset opasteet.

Maisemapellot ja niityt

Suunnittelualueella on pari hehtaaria avoimiksi alueiksi tai arvoniityiksi luokiteltavia alueita. Osaa näistä alueista hoidetaan jo nyt niittäen ja osa on tarkoitus kunnostaa niittyalueeksi.

2.6 Edellisen suunnitelman toteutuminen

Edellisen suunnitelman luonnonhoitotyöt toteutettiin alueen silloisen alueen vastaavan luontomestarin mukaan suunnitelman mukaisesti.

3.1.8 Vesialueet, hule- ja pienvedet sekä tulvasuojelu

Suunnittelualueella ei ole pienvesiä.

3.11.11 Luonnonhoidon linjaus ja Lumo-ohjelma

Mustikkamaan luonnonhoitoa ohjaavat Luonnonhoidon linjaukset ja LUMO – ohjelman tavoitteet. Rakennusvirastossa laadittu Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjaus hyväksyttiin yleisten töiden lautakunnassa 18.10.2011. Linjausten tavoitteet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.2.2010. Lisäksi luonnonhoitoa ohjaavat Helsingin ympäristökeskuksessa laaditut LUMO – ohjelman eli Helsingin Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008 – 2017 tavoitteet, jotka on myös hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.2.2010.

Luonnonhoidon linjauksen tavoitteet:

1. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia, ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia
2. Ulkoiluympäristö on toimiva ja elämyksellinen
3. Luonnonympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen.
4. Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot on säilytetty.
5. Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä ja niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa.
6. Niityt, pellot, pienvedet, rannat sekä saaristo ovat monimuotoisia.
7. Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisemavaikutukset.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2008 – 2017 tavoitteet:

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.
2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.
3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.
4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.
5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.
6. Edistetään ympäristövastuullisuutta.

Luonnonhoidon tavoitteet

Alueen luonnonhoidon tavoitteet on laadittu Luonnonhoidon linjauksen, Lumo-ohjelman, asukastoiveiden, inventoinnin, Ympäristökeskuksen LTJ-tietojen ja maastoinventointien perusteella.

Kaikki suunnitellut toimenpiteet ovat reittien ja pieniltä osin tonttien varsien yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa. Näin ollen ehdotetuilla hoitotoilla ei ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hoitotyöt tehdään todennäköisesti suunnitelmakauden puolessa välissä. Hoitotyöt tehdään valmistuneen työohjeen mukaan. Linkki työohjeeseen: http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2013/luonnonhoidon_ohje_2013_web.pdf

3.3.5 Luonnonhoito

Tavoitteelliset hoitoluokat

Suurin hoitoluokkaryhmä (67 %) on C2.1 ulkoilumetsät. Arvokkain kalliokuvio on C5-arvometsäluokassa. Lisäksi suunnittelualueella on myös jonkin verran kuvioita, joiden tavoitetilä on C1.1 puistometsä. Lisäksi alueella on joko hoidettuja arvo- ja maisemaniittyjä. Muutamien kuvioiden tavoitteellinen hoitoluokka on B-luokassa. Loput ovat hoitoluokkaa E, tähän hoitoluokkaan kuuluvat alueen tontit ja varikot.

 A2 Käyttövheralueet	 C1.1 Puistometsä	 E1 Ulmaranta
 B3 Maisemaniitty	 C2.1 Ulkoilumetsä	 E2 Pelikentät
 B4 Avoin alue ja näkymä	 C5 Arvometsä	 Liikuntaviraston hallinnoima alue
 B5 Arvoniitty		

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNITELMAN
KÄYTTÖSUUNNITELMA
TAVOITTEELLISET HOITOLUOKAT

LUONNOS 18.2.2015

maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ
Machobrunninkatu 24 B, 00200 Helsinki

Hoitoluokkien kuvaukset:

B2 Käyttöniitty on säännöllisesti ylläpidetty avoin tai puoliavoin niitty, joka on koko pinta-alaltaan ulkoilukäytössä. Sen kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Niityllä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä.

B3 Maisemaniittyjä ja laidunalueita ylläpidetään avoimen maiseman säilyttämiseksi. Maisemaniityt ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita, joiden kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Maisemaniityillä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä. Liikkuminen ohjataan käytäville tai niitypoluille. Kapeita maisemaniittyjä voivat olla myös kaistaleet, esimerkiksi tien pientareet.

B4 Avoimet alueet ja näkymät ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita esimerkiksi taajaman tuloväylien, teiden ja muiden väylien varrella. Hoitoluokkaan kuuluvat myös pienet metsäaukeat, umpeutuneet pellot ja johtokatualueet sekä avoimet näkymät kuten esimerkiksi näkymät näköalapaikoilla ja perinnumaisemassa. Näkymät avautuvat myös joki- tai järvimaisemiin sekä merkittäviin luonto- ja maisemakohteisiin. Tähän luokkaan kuuluvat alueet, joiden hoito on pelkkää säännöllistä vesakon poistoa.

B5 Arvoniityt ovat niittyjä, jotka määritellään tärkeiksi kulttuuriperinteen, maiseman tai luonnon monimuotoisuuden kannalta tai ne ovat muuten asukkaille merkittäviä niittyjä. Arvoniitty niitetään tai raivataan vesosta ja niittojäte vietään pois. Hoito perustuu usein kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan.

C1.1 Puistometsä on päivittäisessä runsaassa käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut puistomainen metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu pääosin luonnonkasveista. Puistometsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai muuten keskeisellä ulkoilun ja virkistyskäytön painopistealueella. Puistometsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja kevyen liikenteen väylille.

C1.2 Lähivirkistysmetsä on päivittäisessä käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu luonnonkasveista. Lähivirkistysmetsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai lähellä niitä. Lähimetsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.

C2.1 Ulkoilumetsä on taajaman yhteydessä tai sen reuna-alueella sijaitseva laajempi metsäalue. Metsää hoidetaan painottaen puuston elinvoimaisuuden ohella virkistys-, monikäyttö-, maisema- ja luonnon monimuotoisuusarvoja. Ulkoilumetsissä on erilaisia alueen käyttöä palvelevia rakenteita sekä polku- ja latuverkkoja.

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNITELMAN
LUONONHOIDON OSIO 23.2.2015

C5 Arvometsä on erityisen tärkeä ja arvokas kohde maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden piirteiden vuoksi. Arvometsää hoidetaan kohteen erityisarvojen ja ominaispiirteiden vaatimalla tavalla. Luonnon monimuotoisuuskohteiden kyseessä ollessa kohde jätetään usein hoitotoimien ulkopuolelle.

O Hoidon ulkopuolella oleva alue, tässä suunnitelmassa kuvioidut ruovikot.

R Maankäytön muutosalueet

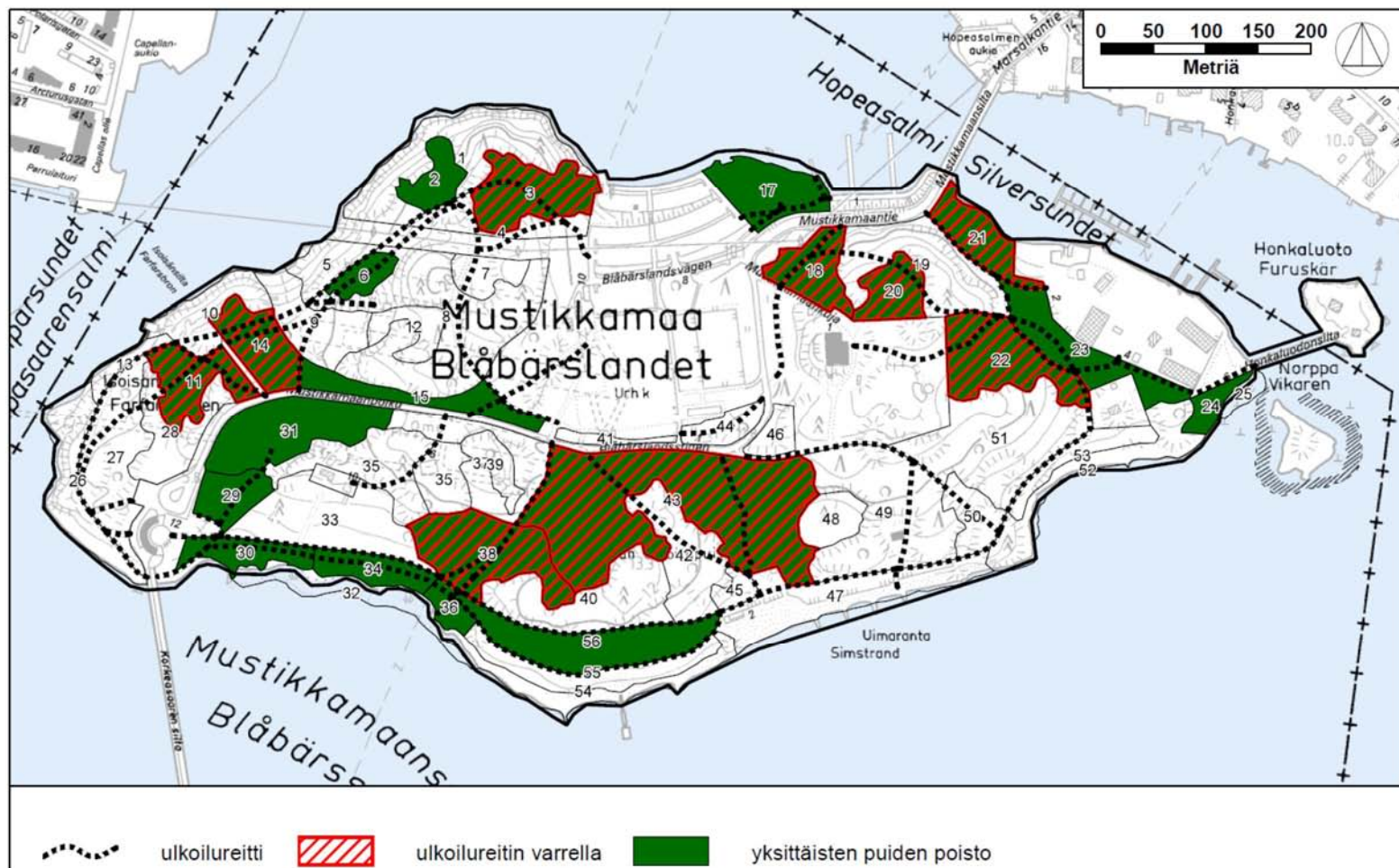
E Erityisalue on viheralue, jonka ominaispiirteet tai käyttö on niin poikkeuksellista, ettei sitä voida sisällyttää mihinkään muuhun hoitoluokkaan, esimerkkinä näistä ovat esim. palstaviljelyalueet tai koira-aitaukset.

Metsien hoito

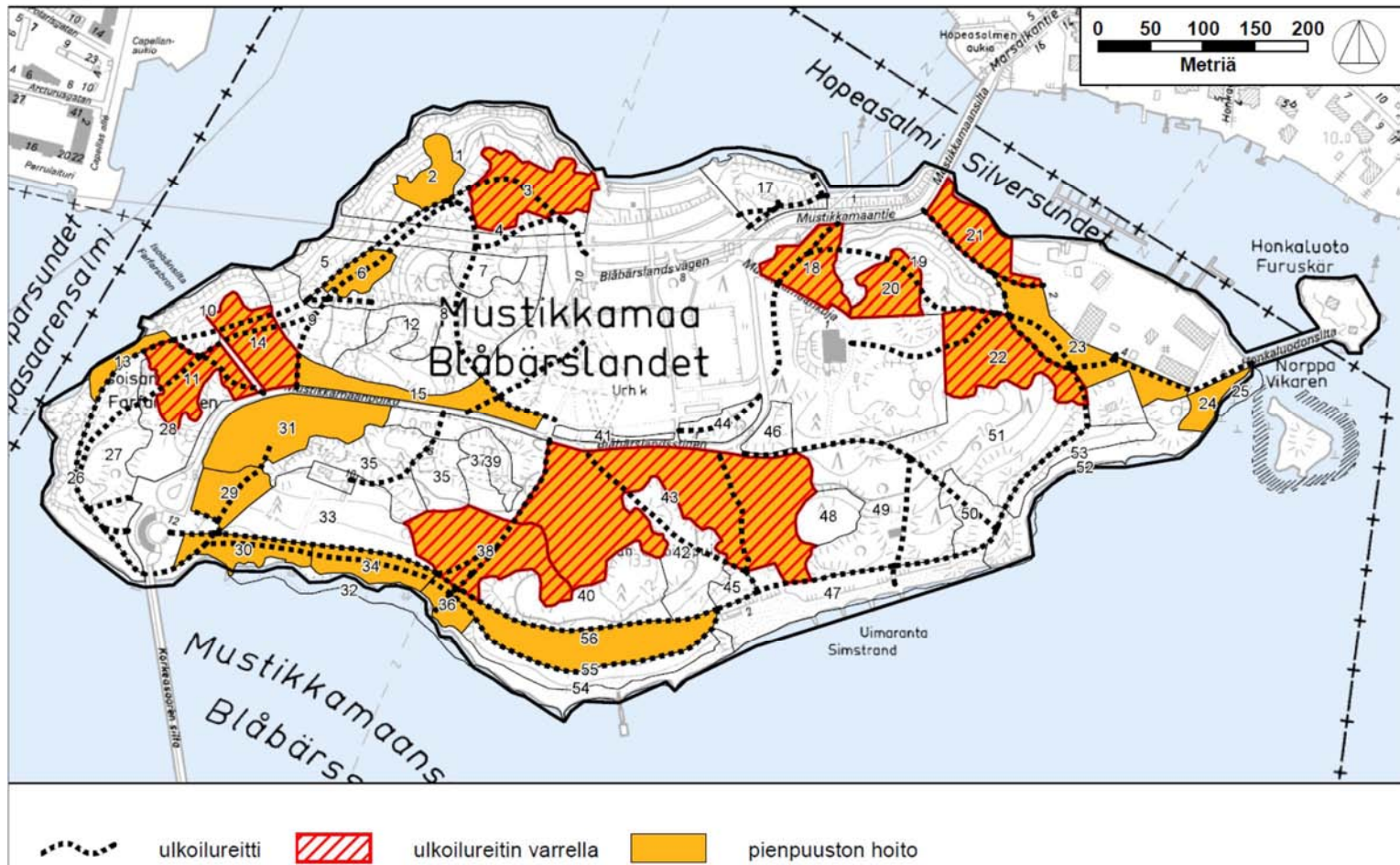
Suunnitelmaan kuuluvalla alueella B- ja C-hoitoluokituksia vastaavia luontoalueita on kaikkiaan 27 hehtaaria. Tästä hoidetaan suunnitelmakaudella metsänhoitotoimin noin 10 hehtaaria. Kaikki esitetyt toimenpiteet ovat yksittäisten puiden poistoa ja pienpuuston hoitoa reittien varsilta. Suunnittelualueella on noin kuusi kilometriä luonnonhoidon alueilla olevia virallisia reittejä. Suurin osa näiden reittien varsista tullaan hoitamaan suunnitelmakauden puolessa välissä ja toimenpiteet toistetaan suunnitelmakauden lopussa. Näitä reittien varsia hoidetaan työohjeen mukaan (linkki:

http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2013/luonnonhoidon_ohje_2013_web.pdf) poistamalla niiden läheisyydestä huonokuntoisia ja kuolleita puita sekä poistamalla vaihtelevasti pienpuustoa. Nämä toimenpiteet tehdään vaihtelevalla etäisyydellä reitin varresta metsän luonteen, maiseman ja topografian mukaan työohjeen mukaisesti. Lisäksi joissakin kohdin ulkoilureitistöä on syytä avata näkymiä tekemällä pienpuuston hoitoa ja yksittäisen puiden poistoa. Näin saadaan luotua kaukonäkymiä merelle. Lisäksi monissa kohdin pienpuuston hoidolla luodaan lähimaisemaa reiteiltä metsän sisään.

Metsien hoito

Pienpuuston hoito

Kuluneisuus

Joillakin suunnittelualueen luonnonhoidon alueilla on nähtävissä liasta kulkemisesta johtuvaa kenttäkerroksen kulumista. Tämä näkyy muun muassa ylileveinä ja mutaisina polkuina sekä kallioiden kulumisena. Kohta valmistuvan uuden siltayhteyden myötä saaren käyttö tulee lisääntymään entisestään. Tätä silmällä pitäen aluesuunnitelmassa ehdotetaan alueelle uusia reitti yhteyksiä ja nykyisten reittien leventämistä.

Niityt ja pientareet

Suunnittelualueella on noin pari hehtaaria avoimiksi alueiksi tai niityiksi luokiteltavia alueita. Osa näistä alueista hoidetaan jo nyt niittäen ja osa on tarkoitus kunnostaa niittyalueeksi. Suurimmat yksittäiset avoimet alueet sijaitsevat alueen länsiosassa.

Piennaralueita on paikoin ulkoilureittien ja katujen varsilla. Näitä alueita on osittain niiton piirissä. Ulkoilureittien piennaralueiden niitto kuuluu pääosin liikuntaviraston vastuulle.

Maatalousalueet ja palstaviljelmät

Ei ole toistaiseksi, suunnitelmissa on jonkinlaista palstaviljelyä länsiosan niittyalueelle (=”Syötävä puisto”).

Luonnonhoidon toteutusohjelma 2015 – 2024

Luonnonhoidon työt on tarkoitus aloittaa noin suunnitelmakauden puolessa välissä. Toiskertaiset hoitotyöt kuten ulkoilureittien varsien pienpuuston hoito ja reitinvarsien vaarallisten puiden poisto on tarkoitus tehdä suunnitelmakauden loppupuolella. Suunnitelman mukaisesti laaditaan luonnonhoidon toteutussuunnitelma vuoden 2015 aikana. Se sisältää Hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaiset tekniset toimenpideohjeet. Hoito- ja kehittämissuunnitelma ja luonnonhoidon toteutussuunnitelma ovat nähtävissä rakennusviraston Internet -sivuilla <http://www.hkr.hel.fi> ajankohtaisia viheralueita esittelevässä kohdassa ja asiakaspalvelussa.

Ylläpidettävien niittyjen niitto tehdään vuosittain. Toiskertaiset hoitotoimenpiteet, kuten pienpuuston ja taimikoiden hoito, tehdään suunnitelmakauden puolessavälissä. Harvennus- ja uudistushakkuut tehdään lintujen pesimäajan 1.4.- 31.7. ulkopuolella. Toimenpiteet tehdään siten, että ulkoilijoiden turvallisuudesta huolehditaan. Puutavara välivarastoidaan hakkuiden ajaksi sopiviin kohtiin ja kuljetetaan pois. Hakkuutähteiden siivous metsistä tehdään lumettomana aikana ja ne pyritään korjaamaan mahdollisimman nopeasti pois metsistä ja ulkoilureittien varsilta.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto tilaa luonnonhoitotyöt tehdään vuosittain edellisen vuoden syksyllä luonnonhoitosuunnitelmien toteutusaikataulun ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Ennen töiden toteutusta niistä tiedotetaan sidosryhmille ja asukkaille paikallislehtien ja maastotiedotteiden sekä rakennusviraston Internet -sivujen kautta. Kaikissa suunnittelu- ja toteutusvaiheissa asukkailla on mahdollisuus saada lisätietoja ja esittää palautetta luonnonhoidon asiantuntijoille rakennusvirastoon. Viimeistään hakkuutiedotteiden ilmestyessä maastoon on asukkailla mahdollisuus esittää toiveita kiinteistönsä ja puiston rajalla olevista puista Staran vastaavalle työnjohtajalle, joka ottaa ne huomioon mahdollisuuksien mukaan.

3.3.6 Puhtaanapito

Roskaisuutta näkyy lähinnä teiden ja ulkoilureittien varsilla olevilla luonnonhoidon kuvioilla. Yksittäisiä roskia näkyy myös syvemmillä metsissä.

4. Rahoitustarve

Metsien hoito

Suunnitelmaan kuuluvalla alueella B- ja C-hoitoluokituksia vastaavia luontoalueita on kaikkiaan 27 hehtaaria. Tästä hoidetaan suunnitelmakaudella metsänhoitotoimin noin 10 hehtaaria. Luonnonhoidon toteutuskustannukset suunnitelman kymmenvuotiskaudella on laskettu Helsingin kaupungin vuoden 2008 keskimääräisillä luonnonhoidon yksikköhinnoilla. Metsäisten alueiden hoitokustannukset ovat 3 668 euroa hehtaaria kohden. Yksikköhinta ei sisällä luonnonhoidon tukipalveluita. Kokonaiskustannus näin laskettuna on 37 000 euroa.

Niittyjen hoito

Olemassa olevien niittyalueita on vajaa pari hehtaaria ja yksikkökustannus on 1400 euroa per hehtaari, joten kokonaiskustannus on näin ollen vajaa 3000 euroa. Lisäksi muutamia niittymäisiä C-alueita on tarkoitus muuttaa B-alueiksi, kustannukset tästä selviävät myöhemmin.